

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Миколаївської області** щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Миколаївської області в II кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Миколаївської області у II кварталі 2024 року свідчать, що на тлі війни, браку обігових коштів та кваліфікованих працівників респонденти очікують незмінні обсяги виробництва товарів і послуг в Україні та послабили свої очікування щодо перспектив розвитку їх підприємств у наступні 12 місяців. Інфляційні та девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- обсяги виробництва товарів та послуг в Україні на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 6.3%) (графік 1). У цілому по Україні очікується помірне зменшення обсягів виробництва – «мінус» 0.3%;
- зростання цін на споживчі товари та послуги: 56.3% респондентів очікують, що зростання цін перевищить 10.0% (як у попередньому кварталі), у цілому по Україні – 37.2%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати військові дії, витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- девальвацію національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікують 87.5% респондентів (у попередньому кварталі – 86.7%), у цілому по Україні – 84.9%;
- погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств: баланс відповідей – «мінус» 6.3% (у I кварталі 2024 року – 12.5%) (таблиця). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 0.2%;
- зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції, у тому числі на зовнішньому ринку: баланси відповідей – «мінус» 18.8% та «мінус» 20.0% відповідно (у попередньому кварталі – 6.3% та 16.7% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 8.7% та 11.0% відповідно;
- зменшення обсягів інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – по «мінус» 25.0% (у I кварталі 2024 року – «мінус» 37.5% та 0.0% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 5.5% та 5.4% відповідно;
- зменшення кількості працівників на своїх підприємствах вищими темпами: баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у I кварталі 2024 року – 6.3%) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 10.7%;
- зростання цін на товари / послуги, що купують та продають підприємства, високими темпами: баланси відповідей – 100.0% та 68.8% відповідно (у попередньому кварталі – 93.8% та 56.3% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів і послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливають ціни на енергоносії, сировину та матеріали, вартість трудових ресурсів та курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- пришвидшення зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника: баланси відповідей – 37.5% та 50.0% відповідно (у попередньому кварталі – 25.0% та 20.0% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають військові дії та їх наслідки (відмітили 93.8% опитаних), брак обігових коштів і кваліфікованих працівників (графік 5).

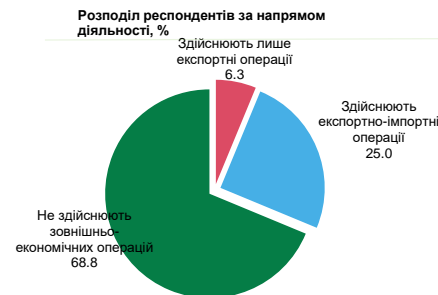
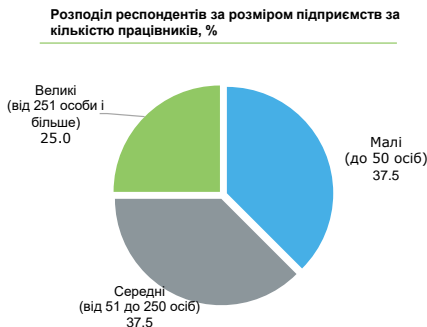
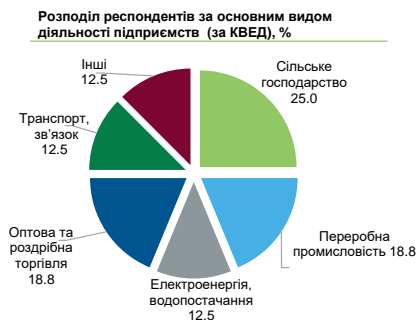
Респонденти прогнозують зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити (50.0% опитаних), надають перевагу запозиченням у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, занадто складна процедура оформлення документів (вплив чинника значно посилюється порівняно з попереднім опитуванням) та наявність інших джерел фінансування – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

93.8% респондентів зазначають, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.0%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

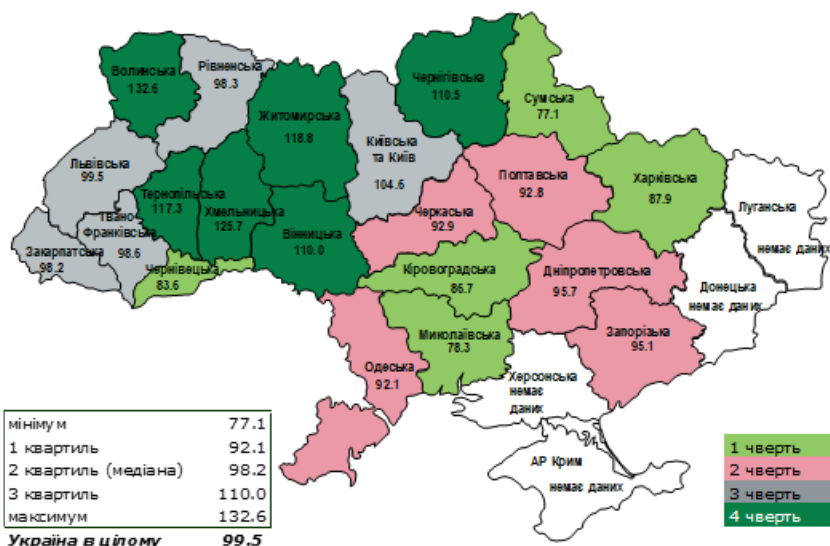
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий**: баланс відповідей – «мінус» 25.0% (як у попередньому кварталі), у цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 4.3%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва зменшився й є нижчий, ніж нормальний**: баланс відповідей – «мінус» 44.4% (у попередньому кварталі – «мінус» 10.0%);
- **підприємства області здатні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей**: баланс відповідей – 18.8% (у попередньому кварталі – 26.7%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 30 квітня – 27 травня 2024 року;
- опитано всього 16 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

¹кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
²медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Миколаївської області щодо ділової активності (за складовими)

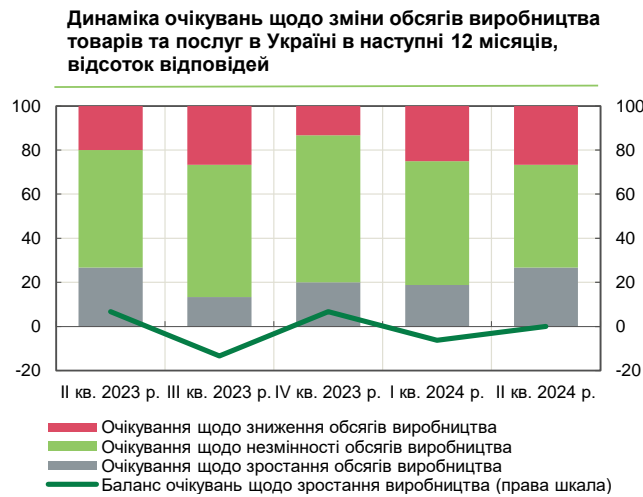
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2023 р.	III кв. 2023 р.	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	33.3	20.0	26.7	12.5	-6.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	40.0	13.3	13.3	6.3	-18.8
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	0.0	-15.4	-15.4	-37.5	-25.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-7.1	0.0	7.1	0.0	-25.0
кількості працівників	6.7	0.0	0.0	-6.3	-33.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

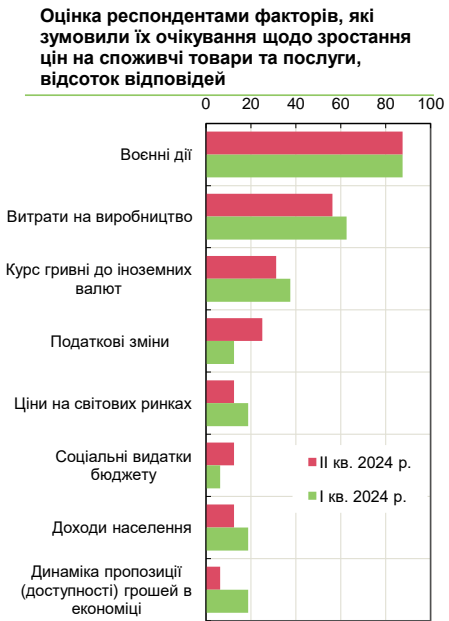
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

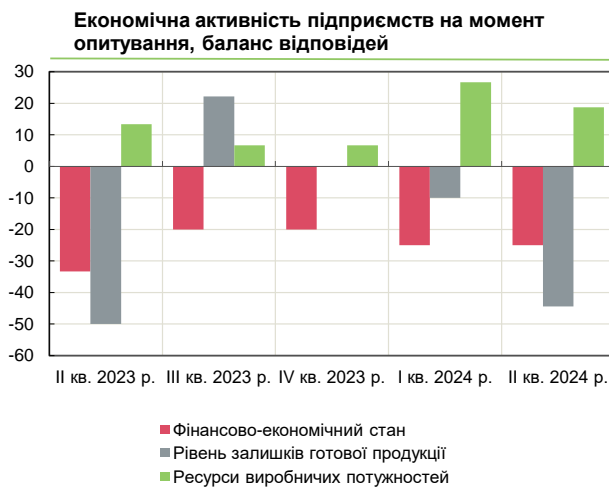
Графік 1

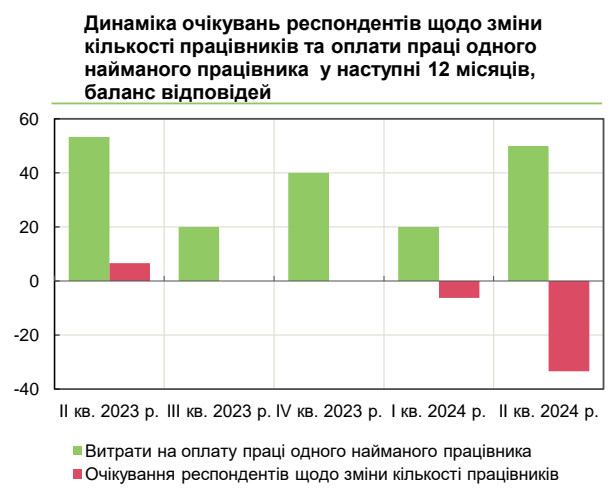
Графік 2

Графік 3

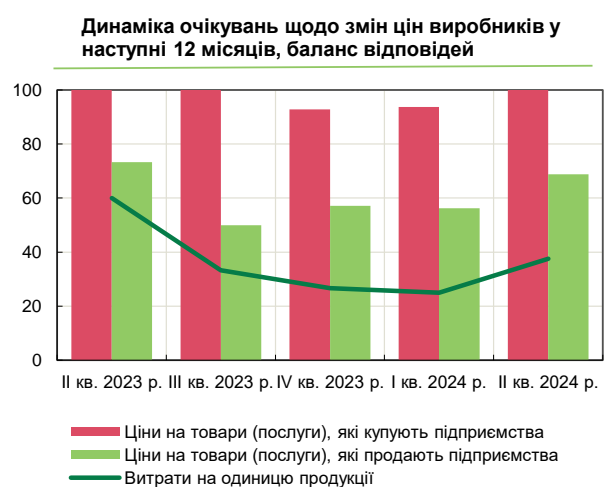
Графік 4

Графік 5

Графік 6

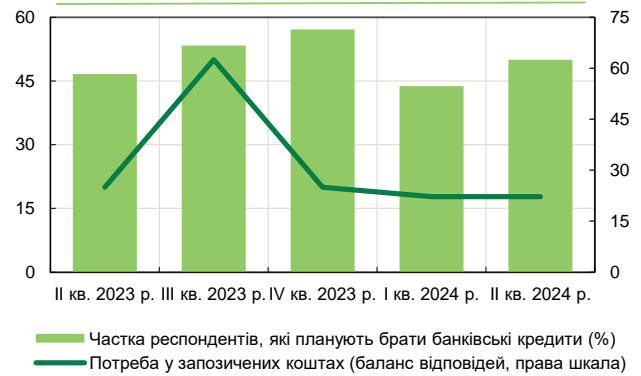
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

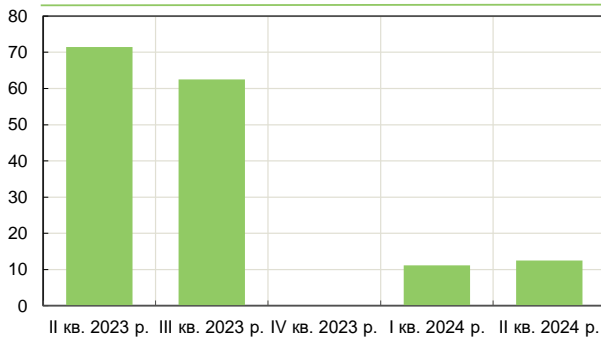
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

